

FZS razpolaga s skromno količino spominskih kuvert, ki jih nudi po sledečih cenah

	din
1. 7. 3. 1950. Zimsko-športni teden Rateče—Planica, posebni žig na kuverti . . .	10
2. 19. 3. 1950. Mednarodni smučarski teden Rateče—Planica, posebni žig na dopisnici . . .	10
3. 27. 7. 1950. Dan narodnog ustanka Orahoviča, posebni žig na kuverti . . .	10
4. 6. 8. 1950. Planinski tabor na Nanosu, posebni žig na dopisnici . . .	10
5. 24. 9. 1950. V. Koroški festival v Guštanju, posebni žig na dopisnici . . .	10
6. 8. 10. 1950. I. slovensko-hrvaški festival v Ilir. Bistrici, posebni žig na kuverti . . .	10
7. 10. 5. 1951. FDC Ivan Cankar, frankatura: serija OF Slovenije . . .	25
8. 28. 10. 1951. 101-letnica pošte Šoštanj, posebni žig na kuverti . . .	15
9. 4. 11. 1951. 400 let slovenske knjige, izdaja FDC za STT-VUJA, posebni žig na znamki Trubar-VUJA . . .	70
10. 29. 11. 1951. Teden hrvaške kulture, izdaja FDC za STT-VUJA, posebni žig na znamki Marulič-VUJA . . .	80
11. 22. 12. 1951. Dan JA, posebni žig Ljubljana na znamki »Dan armije« za 15 din . . .	22
12. 17. 3. 1952. Prvi polet Beograd—Paris, aerogram . . .	100
13. 22. 5. 1952. Rojstni dan maršala Tita, FDC, posebni žig, kuverta frankirana s popolno serijo . . .	120
14. 14. 9. 1952. 10-letnica slovenskih brigad, posebni žig Toplice pri Novem mestu, kuverta . . .	15

Oglasi

Avstrijske znamke nudim v zameno za znamke FLRJ in VUJNA-STT. Naslov: Franz Popolari, Ziegeleerzeuger, Müllnern bei Villach, Avstrija.

*

Nerabljene znamke stare Jugoslavije (Peter I., Aleksander, Peter II. in dr.) kakor tudi blok zagrebške razstave l. 1941 (zamenjane barve!) dam v zameno za znamke stare in nove Avstrije, klasiko Evrope, zlasti pa za Norveško št. 1, ki jo specializiram. Naslov: Dr. Wilhelm Umrath, Schubert-Strasse 31, Graz III, Avstrija.

*

Iščem sledeče priložnostne žige FLRJ:

1. Cetinje, 29. XI. 1945: Ustavodajna skupščina.
2. Novi Sad, 1. V. 1947: Proslava 1. maja.
3. Zagreb, 31. V. — 9. VI. 1947: Zagrebški velesojem.

4. Zagreb, 15.—22. VI. 1947: Zvezni fizikolturni zlet.

5. Cetinje, 15.—22. VI. 1947: Zvezni fizikolturni zlet.

6. Slovenj Gradec, 24. VIII. 1947: Festival.

7. Novi Sad, 1. V. 1948: Proslava 1. maja.

8. Vinica pri Črnomlju, 17. VI. 1951: Odkritje spomenika Otonu Župančiču.

9. Titograd, 13. VII. 1951: Dan vstaje Črne gore.

10. Šoštanj, 28. X. 1951: III. filatelistična razstava.

11. Ljubljana, 22. XII. 1951: Dan jugoslovanske armade.

12. Titograd, 22. XII. 1951: Dan jugoslovanske armade.

13. Ljubljana, 11. — 18. V. 1952: Teden pošte.

14. Zagreb, 11. — 18. V. 1952: Teden pošte.

Ponudbe pošljite na naslov: Jordan Peševski, p. fah 273, Skopje.

V S E B I N A :

Pozdravljamo VI. kongres KPJ — I. grafično-filatelistična razstava v Ljubljani — Dr. Anton Lavrič: Znamka v likovni luči — Naši uspehi na I. jugoslovanski filatelistični razstavi v Beogradu (14.—21. IX. 1952) — Ing. Dušan Gruđen: I. redni letni občni zbor SFJ — Ing. Dušan Gruđen: Pomladimo svoje vrste — Iz zgodovine naše filatelije: Celje — Dragan Novak, Zagreb: Predfilatelistična pisma in žigi Slovenije — Ing. Zvonimir Milhofer: Razvrednotenje vnaprej v USA (I. nadaljevanje) — Naše nove znamke — Naši posebni žigi — Naše nove celine — Razstave — Objave FZS — Strokovni tisk — Oglasi.

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Lojze Černota, predsednik FZS — Tekoči račun Narodne banke: Ljubljana, št. 604-95331-18 — Glasilo izhaja 10 krat na leto — Letna naročnina 300 din — Tisk Celjske tiskarne v Celju.

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE
ORGANE MENSUEL DE LA FÉDÉRATION PHILATÉLIQUE DE SLOVÉNIE

LETNIK IV.

SEPTEMBER 1952

ŠTEV. 9

POZDRAVLJAMO VI. KONGRES KPJ

Za 2. novembra je sklican VI. kongres KPJ. V Zagrebu se bodo zbrali mnogi predstavniki Partije iz vse Jugoslavije in obravnavali vsa aktualna vprašanja našega notranjega življenja in razvoja. Vsa ta vprašanja bo sprožil referat tovariša Tita. O pomenu kongresa je sekretar Politbiroja KPJ tovariš Aleksander Ranković konec avgusta odgovoril na nekatera vprašanja v zvezi z zagrebškim kongresom. Naglasil je, da je pomen kongresa predvsem ta, da vskladi delo Partije s spremembami, ki so nastale v zvezi z delavskimi sveti, z decentralizacijo in demokratizacijo. Z drugimi besedami, kongres mora sprejeti sklepe, ki bodo zatrli nevarnost birokratizma v Partiji in tudi drugod ter usmerili Partijo tako, da bo predvsem politična in ideološka činiteljica, to je, da članstvo Partije ne bo pomenilo posebne pravice ne privilegija v družbi, na oblasti ali kjer koli drugod.

Na zagrebškem kongresu bodo sprejeli novi statut Partije. Dosedanji statut je bil v mnogočem posnet po sovjetskem, zato je v mnogih določbah nepraktičen in tog in je pospeševal birokratske tendence. Novi statut pa bo poleg že navedenega zagotovil nižjim organizacijam več samostojnosti.

Ob zagrebškem kongresu se nam živo obuja spomin, v kakšnih okoliščinah je potekal V. kongres KPJ, ko nas je zahrbtno napadla Sovjetska zveza, prepričana, da bo s svojimi udarci omajala same temelje naše države. Toda pod vodstvom tovariša Tita in Partije smo premagali vse izpade, utrli smo svoja pota, prebredli vse težave, ki so bile zares velikanske, prenesli vse žrtve ter se zmagovito povzpeli na svoj prostor na soncu. Jugoslavija, vsa v mogočnem razmahu graditve socializma, je danes med miroljubnimi narodi ugledna in visoko spoštovana država, vzor vsem naprednim elementom, ki se bore za boljšo bodočnost in svobodo svojega ljudstva. Kako važno nalogo opravlja KPJ v vsem razvoju naše države je splošno znano. V štirih letih socialistične graditve so bile osnovne smerice: pobijanje birokratizma, prehod podjetij v upravo delovnih kolektivov, boj za neodvisnost in za mir. Partija se je tudi številčno močno okrepila, njeno članstvo je od zadnjega kongresa naraslo za okrog 250.000. Sovjetskih »čistk« pri nas ne poznamo. Primerilo se je, da so bili posamezniki izključeni iz Partije zaradi nediscipline ali drugih prekrškov. Toda nasproti temu je bil dotok novih članov neprimerno večji. Komunistična partija Jugoslavije je enovita, monolitna, granitna. Budno spremlja vse naše življenje in prav tako budno stoji na straži naše svobode, enakosti, bratstva, miru. Tako bo ostalo tudi v bodoče. Partijci se bodo še nadalje borili za večjo produktivnost dela, za čim večji prispevek h graditvi naše močne, neodvisne, socialistične domovine. To je ena izmed poglobitnih nalog vseh delovnih ljudi Jugoslavije.

Filatelisti smo iz vrst delovnega ljudstva, vsak izmed nas deluje na svojem torišču, vsi skupaj pa v svojem ljubiteljstvu še prav posebno cenimo vse, kar naša država premore, ustvarja in za kar se bori. Mimo nas ne gre neopažen prav noben velik in pomemben dogodek v življenju naših narodov in naše skupne socialistične domovine. Kolikor je v naših močeh, dajemo pobude, da dobe vsi znameniti dogodki tudi vidnega izraza v filateliji, ki vzbuja ljubezen do domovine in prinaša Jugoslaviji ugled po svetu. Zato nas je močno razveselil sklep Zveze filatelistov Jugoslavije v Beogradu, da bo naša I. republiška grafično-filatelistična razstava posvečena VI. kongresu KPJ. Filatelisti bomo vneto spremljali razvoj zagrebškega kongresa, ki ga toplo pozdravljamo v zavesti, da bo to nov mejnik in hkrati kažipot na naši zmagoviti poti v socializem.

I. grafično-filatelistična razstava v Ljubljani

Filatelistična zveza Slovenije prireja v počastitev VI. kongresa Komunistične partije Jugoslavije in v proslavo triletnice svojega obstoja I. grafično-filatelistično razstavo.

Prikazati hoče svoje delovanje do danes, mesto in vlogo filatelije v naši socialistični stvarnosti.

Zbiranje znank bi naj bilo pravzaprav zbiralcu v razvedrilo. Za podlago ima pravadno strast zbiranja, ki tli skoraj v vsakem človeku. Filatelistična zveza Slovenije zbira v svojem okrilju širom po domovini vse tiste, ki so svojo zbiralsko vneto posvetili znakam. Njena naloga je, da to vneto usmeri tako, da ne bo samo v korist in razvedrilo posamezniku, temveč da bo koristila vsaj kolikor toliko tudi skupnosti. Morda se to malo čudno sliši, a je vendar tako. Ne mislimo, da bo naš prispevek velik. Vsekakor pa lahko znakma s svojo tematiko mnogo pripomore k izobrazbi, lahko vzgaja politično, zbiranje samo navaja k redoljubnosti, stiki z vsem svetom širijo zbiralco obzorje, sam pa tako lahko širi resnico o naši domovini v svet. O vsem tem se bo obiskovalec razstave sam prepričal. In če zbiralec po opravljenem dnevnem delu najde v znakmah mir in počitek, je to važno dejstvo, saj je to tudi prispevek k zadovoljstvu delovnega človeka. Ni treba poudarjati, da je to pomembno zlasti pri

mladini, pri kateri so vzgojni momenti zbiranja bolj očitni kakor pri odraslem. Ne smemo pa pri mladini pozabiti na pravilno usmerjanje zbiralske strasti, da se ta ne izprevrže v zlo. Marsikaterega mladince je znakma že odvrnila od ceste.

To so v kratkem koristi zbiranja in namen FZS.

Znamka je grafična umetnina, zato je njena povezanost z umetnostjo tesna. Žal filatelisti na to pogosto pozabljamo. Zato smo se odločili prikazati na razstavi znakmo v luči likovne umetnosti, njen nastanek od ideje do znakme. Nakazati hočemo tudi elemente, ki so važni pri oceni znakme kot likovne umetnine. Tak način prikazovanja znakme je pri nas pa tudi v svetu nov in dokazuje, da stopamo iz ozkega kroga samega zbiranja znakm. Kakor smo tukaj povezali znakmo z likovno umetnostjo, jo bomo v prihodnje skušali povezati še z drugimi panogami človeškega udejstvovanja.

Kako smo v vsem tem uspeli, bo pokazala razstava.

Ko odpiramo razstavo, se moramo zahvaliti vsem, ki so pomagali, da smo jo lahko uredili. Zahvaljujemo se tistim, ki so z velikodušnimi darovi pripomogli k njeni izvedbi: Predsedstvu vlade LR Slovenije, Direkciji pošte v Ljubljani, Mestnemu ljudskemu odboru v Ljubljani, Poštnemu muzeju Glavne direkcije pošt

FLRJ v Beogradu, Zavodu za izradu novčanica v Beogradu, Glavni direkciji železnic v Beogradu in vsem delovnim kolektivom, ki so s svojimi prispevki pripomogli k uspehu razstave. Posebno zahvalo smo dolžni profesorju Božidarju Jakcu, ki je vedno našel razumevanje za naše delo in nam vsestransko pomagal. Pomoč tov. Stovička nam je bila neprecenljiva. Pozabiti ne smemo tudi ostalih slovenskih grafikov in slikarjev, ki so razstavili svoje osnutke za znamke in tako pripo-

mgli k uspehu razstave. Uprava Moderne galerije nam je vsestransko ustregla, zato ji prisrčna hvala! In slednjič so tu filatelisti, zlasti člani Razstavnega odbora, ki so z delom in dobro voljo premagali vse, včasih navidezno nepremagljive težave. Zasluga vseh je, da je danes razstava tukaj takšna, kakršna je. In hvala vsem, ki so svoje zbirke pokazali na I. grafično-filatelistični razstavi v Ljubljani!

Razstavni odbor FZS

Dr. Anton Lavrič

Znamka v likovni luči

Po prvi zamisli ustvaritve znamke, ki jo je dal svetu naš rojak Lovrenc Košir leta 1836 in je bila uveljavljena v Angliji 1840, so bili ustvarjeni pogoji za danes široko razvito ljubiteljsvo znamk, to je filatelijo.

Kaj je nekoč gledal filatelista v znamki? V prvih početkih znamke, v petdesetih letih prejšnjega stoletja, so imeli čudno navado, da so s pisem nabrane znamke v velikih količinah lepili kot tapete na zid, kot neko čudaško okrasitev. Iz tega se je kasneje razvil prvi filatelistični odnos do znamk s tem, da so jih pričeli zbirati v albume več ali manj sistematsko. Ko je znamka postala 1874 (z ustanovitvijo Mednarodne poštne zveze) sredstvo za mednarodni poštni promet in se je število izdanih znamk razraslo, so bili šele dani pravi pogoji za razvoj filatelije. Vsaka država je izdajala znamke, ki so nosile pečat njene kulturne višine in kvalitete tiskarske umetnosti. V tem razdobju so znamke nosile skoro izključno lik vladarjev, grbe ali samo oznake vrednosti. V zaščito proti ponarejanju znamk so uporabljali vodne znake, obarvana svilena, v papir vdelana vlakna ali pa reliefni tisk (Prägedruck). Tu so se porodili tudi prvi vzroki za razne načine zbiranja. Zbirali so znamke vsega sveta, brez specializacije za posamezne države, ki se pojavi pravzaprav šele ob prelomu stoletja, ko je zaradi razsežnosti izdanih znamk bil filatelista prisiljen omejiti se na posamezna področja, kontinente ali njih večje komplekse. Države so začele izdajati nove serije znamk, prvotno zaradi valutarnih in političnih sprememb, kakor tudi v zaščito pred ponarejanjem. Sicer pa so posamezne izdaje zelo poredko menjavali, ker so bile namenjene le potrebam poštnega prometa. Značilno je, da so prvi filatelisti zbirali izključno žigosane znamke s pisem. Zanimivo je, da je izšla prva filatelistična revija že leta 1864. Svobodna motivika na znamkah se je pojavila že ob koncu prejšnjega stoletja. S tem se zanimivost in raznovrstnost obogati in se razširi tudi ustvarjalno in zbiralno polje. Ta čas je rodil nove pogoje za zbiranje znamk. Obilica znamk moderne izvedbe je nudila nekaterim zbiralcem pogoje, da so se odločili zbirati tako zvane »lepe« znamke ali pa so, v svesti, da ne bodo več mogli zbrati vseh znamk, omejili področje udejstvovanja le na motiviko, ki so jo nudile preštevilne nove serije. S tem je nastal pravzaprav propad prave filatelije, ki so se mu starejši zbiralci ognili s tem, da so svoje zbirke zaključili pred dobo, ko so države spoznale, da se da na račun zbirateljske strasti služiti denar. Tako ločimo danes k l a s i č n o f i l a -

telijo, ki obsega predfilatelistično dobo (ko znamk še ni bilo) in izdaje znamk do najkasneje leta 1900 ter moderno filatelijo, ki išče svoje poti tudi v zbiranju priložnostnih žigov, analogičnih razglednic, prvodnevni kuvert in katero karakterizira moda zbiranja časovno kratko omejenih dogodkov, dokumentiranih na znamkah (izdaje UPU in slično). Vedno bolj je prodirala želja za lepoto in likovno dovršenost znamke. Jasno je, da je prava kvaliteta le redko posejana in je odvisna veliko bolj od naročitelja kot od umetnika, ki jo je izvrševal. To je, odvisna je od okusa izdajatelja znamk. Zato so marsikdaj izšle znamke brez vsake umetniške vrednosti kakor tudi brez vsakega okusa. Ljubitelji znamk so s svojo razširjenostjo in raznimi razstavami, kakor tudi s sodelovanjem pri izdajanju znamk mnogokrat pripomogli k izdaji kvalitetnih in umetniško izvedenih znamk. Države so začele med seboj tekmovati v kvaliteti in originalnosti kakor tudi v raznih načinih tiska itd.

Tako stojimo po tem kratkem uvodu razvoja pred problemom, ki nas je napotil, da smo se lotili razstave, ki naj pokaže znamko v likovni, to je v ustvarjalni luči in ki naj obiskovalcu vsaj v dosegljivi meri da nekaj prikazov kvalitetnih znamk iz raznih razdobj in v raznih deželah. Na njih si oglejmo, kako je znamka zgrajena in kakšna je njena vrednost. Marsikateremu ljubitelju znamk, pa tudi ostalim, večinoma ni jasno, kaj je kvaliteta znamke in kaj so njene umetnostne zakonitosti. Večina ljudi, ki jih dnevno lepi na pisma, jih niti dobro ne pogleda, kaj šele da bi pomislila, s kakšnimi težavami je ustvarjen ta mali listič, ki ga lepimo kot vrednotnico poštne uprave. Koliko razmišljanj, iskanja idej in likovne rešitve teh zamisli, spreminjanja iste, razvrščevanja teksta in števil, izbora črk, velikosti in njih oblike je potrebno, preden je vse uravnovešeno v plemenito, popolno, zaključeno, namenom služečo kompozicijo. Malokomu je jasno, da znamka še ni rešena z motivom, ki ga denemo nanjo, temveč, da je nujno potrebna popolna skladnost črk in števil in njih pravilna dekorativna in logična namestitvev. Za lažje razumevanje kompozicije in podrobne izdelave znamke smo vključili v razstavo povečave uspešnih kvalitetnih znamk iz raznih dežel, na katerih lahko vidimo okus države in zmožnost umetnikov, ki so znamke ustvarjali, končno pa, kar je pri vsem skupaj najvažnejše, kvaliteto izvedbe — papir, tisk, barvo in sploh način reproduciranja. Tudi najboljša zamisel ali osnutek brezpogojno propade pri slabi tehnični izvedbi, nasprotno pa lahko srednje dober osnutek s kvalitetno tiskarsko izvedbo mnogo pridobi. Naša želja je, da ta razstava načne problematiko upodabljanja znamke, odkrije nje pravo vrednost ter pomaga do globljega razumevanja problemov znamk tako pri ljubiteljih kot pri izdajateljih. Prav posebej pa je namenjena likovnikom, da se zainteresirajo za to pri nas še premalo obdelano polje.

Razstava ima poseben namen zato, ker je stanje likovne vrednosti naših znamk razmeroma neugodno in so ga že ponovno kritizirali doma in v svetu. Tudi zamisli naših znamk so pogosto revne, tehnična izvedba pa, razen redkih izjem, slaba. Zato hočemo zainteresirati za to panogo umetnostnega udejstvovanja likovne umetnike, saj nam bo le širok kader ustvarjalcev dal zares kvalitetne znamke. Filateliste hočemo naučiti pravilnega gledanja na znamko, pri širokem občinstvu pa vzbuditi zanimanje za isto. Naša želja je, da se vsak obiskovalec zagleda v to drobno umetnino, da se z intimnejšim očesom zazre v ta majhni, v resnici pa tako veliki svet znamk. Prav zato, ker je znamka najrazširjenejša grafična zvrst, saj spremlja danes tako rekoč vse naše življenje širom vsega sveta, ji je treba posvetiti mnogo več pozornosti, tako s strani umetnikov, s strani ljubiteljev znamk in posebno, poudarjamo, odgovornih za izdajanje znamk. S to raz-

stavo hočemo doprinesiti tudi skromen prispevek k poglobitvi umetnostne vzgoje preko znamk in k spoznavanju umetnostnih problemov na znamkah. Naša želja je, zbuditi razpravo o znamki tako s strani umetnostnih kritikov, umetnikov, zbiralcev in ostalega občinstva. Vse to bo vzpodbuda za dvig umetniškega nivoja naše znamke. Z obširno razpravo, podrobno ustvarjalno kritiko, z razširjenim krogom ustvarjalcev kakor tudi ljubiteljev znamk, bo razstava dosegla svoj namen.

Naši uspehi na I. jugoslovanski filatelistični razstavi v Beogradu (14.—21. 9. 1952)

Na I. jugoslovanski filatelistični razstavi v Beogradu je s področja FZS sodelovalo 18 razstavljalcev s skupno 29 razstavnimi objekti. Ocenjevalna komisija, katero so sestavljali inž. Vladimir Fleck, Radoslav Horvat (Zagreb), Julij Bar, inž. Nikolaj Bežek (Ljubljana), Miloš Lje-

skovac (Sarajevo), Siniša Ostojić in inž. Mirko Verner (Beograd) je pod predsedstvom Siniše Ostojića ocenila razstavljenе objekte.

Iz zapisnika te komisije povzema-mo, da so slovenski zbiralci prejeli sledeče nagrade:

Priimek in ime:	Razstavil:	Grupa:	Točk:	Nagrada:
1. Čare Ernest	Nemške kolonije	IX	44	Pozlačena medalja
2. Kobal Ferdo	Lovrenc Košir — študija	XII	44	Pozlačena medalja
3. Anderlič Pavle	Šola filatelije	XI	40	Srebrna medalja
4. Fili Janko	VUJNA, specialno	VIII	40	Srebrna medalja
5. FZS	Nova Filatelija	XIV	40	Srebrna medalja
6. Ing. Accetto Viktor	Israel, spec.	IX	38	Srebrna medalja
7. Dr. Lavrič Anton	Predfilatelistična pisma Slovenije	IX	38	Srebrna medalja
8. Samec Vaso	Češkoslovaška	IX	38	Srebrna medalja
9. Samec Vaso	Francija	IX	38	Srebrna medalja
10. Samec Vaso	Filatelistične razstave	XI	38	Srebrna medalja
11. Smolej Slavko	Žigi okupirane Slovenije	VIII	38	Srebrna medalja
12. Majer Ernest	Žigi okupirane Slovenije	VI	36	Srebrna medalja
13. Samec Vaso	Avstrija	IX	36	Srebrna medalja
14. Fili Janko	Lombardija	IX	34	Srebrna medalja
15. Spindler Martin	Žigi Slovenskega Primorja	VIII	34	Srebrna medalja
16. Ing. Accetto Viktor	Zapadna Nemčija	IX	32	Bronasta medalja
17. Fili Janko	Češkoslovaška	IX	32	Bronasta medalja
18. Dr. Lavrič Anton	FLRJ, generalno	VIII	32	Bronasta medalja
19. Samec Vaso	Slovenija	V	32	Bronasta medalja
20. Dr. Marušič Franc	Borba slovenskega Primorja za svobodo	XI	30	Bronasta medalja
21. Čare Ernest	Žigi Slovenije	IX	28	Bronasta medalja
22. Dr. Lavrič Anton	Spominski žigi FLRJ	VIII	28	Bronasta medalja
23. FD Idrija	Italija	IX	26	Pohvalnica
24. Logar Saško	Mladinska zbirka	XIII	26	Pohvalnica
25. Pivk Janez	Mladinska zbirka	XIII	26	Pohvalnica
26. Treven Anton	San Marino	IX	26	Pohvalnica
27. Dr. Lavrič Anton	Partizanska pošta	VII	24	Pohvalnica
28. Firmat Ivan	Predlog za izdelavo albumskih listov	XV	24	Pohvalnica
29. Raspotnik Marjan	Mladinska zbirka	XIII	24	Pohvalnica

Vsega smo torej prejeli 2 pozlačeni, 13 srebrnih in 7 bronastih medalj ter 7 pohvalnic.

Po posameznih skupinah smo pripevali v grupo V 1 objekt, VI 1, VII 1, VIII 5, IX 12, XI 3, XII 1, XIII 3, XIV 1 in XV 1.

V zvezi s tekmovanjem v počastitev VI. kongresa, ki ga je napovedal SFH, smo po posameznih točkah dosegli ta-le mesta:

ad 1) Odziv razstavljalcev z ozirom na število članstva: 5. mesto;

ad 2) Število razstavljalcev, ki doslej še niso sodelovali na razstavah:

zaradi pomanjkanja podatkov ni bilo upoštevano.

ad 3) Število točk z ozirom na število razstavljalcev: FZS in SFH si delita I. mesto, ker imata isti povpreček (33,31 točke).

ad 4) Predloga FZS komisija ni upoštevala.

Iz tega kratkega pregleda je razviden lep uspeh članstva FZS in smo prepričani, da bodo člani resneje pristopili k urejevanju svojih zbirk ter tako na bodočih razstavah še častneje zastopali našo republiko.

Podroben opis ter komentar razstavljenih objektov bomo priobčili v prihodnji številki.

Ing. Dušan Gruden

I. redni letni občni zbor SFJ

Savez filatelista Jugoslavije je imel dne 14. IX. 1952 svoj I. redni letni občni zbor. Navzoči so bili delegati vseh republiških filatelističnih zvez razen iz Črne gore, zastopnik glavnega direktorja pošt FLRJ, šef oddelka za izdelavo znamk in direktor »Jugofilatelije«. FZS so zastopali Lojze Černota, ing. Dušan Gruden, Marjan Štebih in dr. Vladimir Murko.

Predsednik SFJ, tov. ing. Živa M. Djordjević, je v svojem obsežnem referatu (preko 130 strani) podal izčrpen pregled dela SFJ od ustanovnega občnega zbora do danes, narezal strukturo SFJ, prikazal gibanje članstva ter ugotovil nazadovanje kot neposredno posledico nepravilnega ravnanja »Jugofilatelije«. Tudi majhen odstotek mladincev očituje škodljive posledice visokih nominal in ključnih znamk. Stvarno je prikazal napore SFJ za sodelovanje z glavno direkcijo pošte FLRJ in Inspektoratom VUJNA-STT, uspehe tega sodelovanja in izostale koristi, ki bi sledile, če bi ta dva foruma izpolnila svoje obljube. SFJ je agilno sodeloval z Odborom za mir in mednarodno sodelovanje,

vednar bi ob večji zavesti podružnic uspehi bili lahko znatnejši. V času pred VI. kongresom KPJ se bomo tudi filatelisti slovesno pripravili na ta zgodovinski dan. Zato bo SFJ izdal posebne analitične razglednice, kuverte prvega dne ter oskrbel poseben žig. SF Hrvatske bo priredil posebno razstavo znamk v Zagrebu, FZS pa je itak že prej pripravila vse potrebno za I. republiško grafično-filatelistično razstavo znamk v Ljubljani, ki bo prirejena v počastitev VI. kongresa KPJ. Posebno poglavje poročila je bilo posvečeno I. jugoslovanski filatelistični razstavi znamk v Beogradu (glej posebno poročilo), za katero je SFJ vložil veliko truda. Najhujše obsodbe je ob tej priliki treba bilo izreči nad onimi nezavednimi člani podružnic, ki so v kartončke, namenjene kot začetek zbirke pionirjev, vložili znamke s slikami fašističnih vodij in njihovih slug. V pogledu domače strokovne literature je bila izražena nujnost obvezne naročnine na strokovno glasilo, izhajajoča glasila pa naj prilagode svoje pisanje statutu SFJ ter skrbe za kvalitetno vsebino. Sistematičen pregled za-

menjave z inozemstvom je prikazal žalostno sliko, saj odpade na člana povprečno za 290 din vrednosti pošiljke na mesec (po katalogu »Jugofilatelije«). Zato je treba, da se »Jugofilatelija« v današnji obliki ukine ter s tem omogoči zbiralcem gojitev amaterske filatelije. Treba je upoštevati, da so filatelisti od leta 1948 do danes pokupili za okrog 25,853.000 din znamk, računajoč njih nominalo. SFJ je po dolgih borbah plačal članarino mednarodni zvezi filatelistov (FIP), katere član je s tem postal. Na kongres, ki se je letos vršil v Utrechtu, delegatu SFJ žal ni bilo mogoče iti zaradi prekasno urejenih formalnosti pri ureditvi potnih dovoljenj, za kar pa SFJ ni bil kriv.

Po poročilih blagajnika in nadzornega odbora se je razvila diskusija, ki pa je bila kratka. Predsednik je namreč v svojem referatu zajel vso problematiko jugoslovanske filatelije tako precizno in sistematično, da bi bile kakršne koli pripombe odveč.

Delegat FZS je naglasil zasluge tov. predsednika SFJ ter mu izročil v znak priznanja znak FZS ter vezana letnika »Nove filatelije«, za kar se je tov. ing. Djordjević iskreno zahvalil. Tudi ostale republiške zveze so izrazile zadovoljstvo in so zato vsi smatrali volitev novega predsednika, tajnika in blagajnika za nepotrebno. V odbor so bili avtomatično izvoljeni vsi predsedniki re-

publiških zvez in še po dva zastopnika republiških zvez v upravni odbor (za FZS tov. Marjan Štebih in ing. Dušan Gruđen) ter po dva v nadzorni odbor (tov. dr. Vladimir Murko in Božidar Pauer). Občni zbor je odklonil zvišanje članarine ter izglasoval dosedanje (2 din na mesec). Sklenil je, da naj SFJ celoten zapisnik z vsemi poročili vred tiska v nakladi, ki bo zadovoljila vse članstvo.

Ob koncu je predsednik SF Hrvatske, tov. Mate Šerić, predlagal, da naj občni zbor izvoli za častnega člana SFJ podpredsednika SFH tov. Radoslava Horvata in ing. Vladimira Flecka, kar so navzoči sprejeli.

Celotni občni zbor je uspel v vseh ozirih. Odločno je pokazal in dokazal, da je nemogoč razvoj naše filatelije, dokler bodo izhajale znamke visokih nominal in take, ki so le trgovski artikel za izvoz, jugoslovanski filatelisti pa jih sploh ne vidijo.

FZS misli, da bo sleherni njen član pokazal pripravljenost za sodelovanje pri njenih naporih za zdravo amatersko filatelijo, da bo tako FZS lahko nudila dovoljno pomoč naši matici — SFJ — pri njenih naporih za dobrobit vsega članstva in za dvig naše jugoslovanske filatelije.

Podrobno poročilo o občnem zboru SFJ bo, kakor omenjeno, vsebovala posebna publikacija.

Ing. Dušan Gruđen

Pomladimo svoje vrste!

Ob bežnem pregledu našega članstva bomo ugotovili, da kaže ravno naša organizacija znake staranja ter da ji manjka svežine, da je odstotek mladine v naših vrstah porazno nizek.

Analizirajmo vzroke tega stanja! Postavili bomo dve vprašanji:

1. Zakaj ni mladine v naših vrstah in kdo je tega kriv?

2. Zakaj je začela izstopati mladina, ki je že bila organizirana?

Na prvo vprašanje moramo odgovoriti, da smo sami krivi, če ni pristopilo v naše vrste več mladine. Vprašajmo odbore naših podružnic, če so že kdaj poizkusili stopiti in stik z ravnateljmi šol, če so jim pojasnili plemenite cilje naše organizacije, jim prikazali njen vzgojni in druž-

beni pomen ter skrb, da odtegnejo mladino ulici, jo nauče rednosti, varčnosti in vztrajnosti, poznavanja lepote in človeškega znanja, nako-pičenega v teh pisanih papirčkih, ki jih mi filatelisti tako radi zbiramo.

Tega niso storili skoraj nikjer, čeprav so prejeli navodila na občnih zborih, konferencah in po okrožnicah FZS. Zdi se, da nimajo v sebi dovolj življenjske moči, da ni v njih vrstah nikogar, ki bi hotel od svojega bogatega znanja dati tudi naši mladini, našim naslednikom.

Redke so podružnice, ki so razumele svojo nalogo, katerih odbori vidijo preko okvira ožjih klubskih sestankov ter distribucije znamk. Vendar so dovolj številne, da nam lahko služijo za vzgled. Poglejmo, kako so se lotile te stvari!

Pri podjetjih svojega kraja je odbor organiziral zbiranje znamk s korespondence. Na sestankih z mladino, ki so bili ločeni od članskih sestankov (iz vzgojnih razlogov), so se mladinci naučili izrezovati ta material, ga pravilno oprati, sušiti, urejevati in pregledovati. Tako je rasla osnova njihove zbirke rabljenih znamk. Posamezni vmesni sestanki so bili posvečeni razlagi o papirju, tisku, barvi, zobčanju znamk. Spet drugič so se pogovorili o vrstah znamk, njih pomenu in namenu, načinih zbiranja; ob drugi priliki so mladinci poizkušali risati albume ali pa so izdelovali vložne kartone ter urejevali svojo zbirko.

Ti naši poštvovalni člani-pedagogi pa so želeli napraviti iz svojih poslušalcev in učencev prave filateliste, zato so jim povedali par besed tudi o zamenjavi znamk, o katalogih in o poštemem, amaterskem dopisovanju s tujimi zbiralci. Vendar tega ni bilo mogoče uresničiti. Zakaj? Zato, ker mladincu ni mogoče poslati svojemu prijatelju v inozemstvo več kakor 100 navadnih

znamk, če so pa to znamke, ki so še v prometu (mislim samo na rabljene znamke!) pa še teh ne! Da, tudi navadna znamka za 15 din ni izjema! Poslati ne moremo zato, ker znašajo stroški za vsako pismo v inozemstvo (priporočeno) 126 din ali 1,26 din za eno znamko, ki jo »Jugofilatelija« plača morda samo 0,05 din. Pa tudi, če naš mladi zbiralec želi poslati pismo z navadno pošto, ga stane pošiljanje 0,51 din za eno znamko, kar je še vedno desetkrat več, kakor je še znamka sama vredna. Vsak komentar je tu odveč!

Res bi mladinci lahko pošiljali v zamenjavo druge serije ali znamke, vendar je to otežkočeno, ker mladinec prejme navadno eno samo serijo (to pa ima za svojo zbirko) in ker navadno ne zmore nabaviti niti te serije, ker je predraga.

Naj zbira rabljene znamke, smo ga učili. Lepo in prav. Vendar me zanima, koliko znamk po 100, 200 in 500 din pride na navadne pošiljke v kolikor sploh pridejo, koliko od teh jih imajo priliko dobiti ravno mladinci. Zanima me, kako naj mladinec kupi (dobiti je namreč ne more, ker je na pošti ni bilo) rabljeno znamko, ki je bila proglašena za ključno znamko.

Tako smo dobili odgovor na naše drugo vprašanje. Odgovor ni le žalosten, temveč naravnost usoden za napredek naše filatelije. Zato je bila umestna ugotovitev občnega zbora SFJ, da so vsi ti problemi že prešli delokrog naše organizacije ter da terjajo bolj energične rešitve kot splošno vprašanje. V današnji socialistični stvarnosti posvečamo največjo skrb in paznjo naši mladini, zato smatramo, da je tudi v filateliji ne smemo zanemarjati, nasprotno, posvečati moramo vso skrb in je čim več pritegniti v naše vrste. Mladino odvrniti od ulice, osvežiti našo organizacijo, to bo naš doprinos domovini in naši skupnosti.

Poravnana naročnina omogoča redno izhajanje našega glasila!

Filatelistično delovanje pred vojno v Celju

Društvo Orient je bilo osnovano l. 1921. Prvi predsednik je bil trgovec Jakovič, članov je bilo približno 30, zbirali so samo žigosane znamke. Mladincev ni bilo. Menjalni večeri so bili vsak teden ter so prirejali tudi tombole. Finančno stanje je bilo zelo dobro, ker so bili člani v glavnem finančno dobro stoječi. Vsi člani so menjavali z inozemstvom. Leta 1927 je društvo prenehalo obstojati zaradi smrti nekaterih vidnejših članov.

Leta 1937 so osnovali novo društvo pod imenom »Celeia«. Ustanovitelji so bili Rojnik, Javnik, Kranjc, Lapornik, Vozlič, Hoppe, Pepernik, dr. Rus. Prvi predsednik je bil zobotehnik Hoppe Emanuel, tajnik Lapornik Franc, blagajnik Roj-

nik Rudolf, podpredsednik Krajnc Rudolf, gospodar je bil Javnik Egon. Članov je bilo 27. Menjalni večeri so bili tedensko enkrat v društveni sobi hotela Evrope. Mladincev je bilo malo, člani so polnoštevilno obiskovali menjalne večere, ki so jih poživali z živahnim menjanjem in tombolami. Večji del članstva je menjaval z inozemstvom. Zbirali so v glavnem samo žigosane znamke. Leta 1939 je bila I. filatelistična razstava v sklopu tedanje gospodarske razstave. Obseg razstave je bil večji kot je bila razstava našega društva leta 1950 in sedanja razstava 1952. Društvo je delovalo do vojne leta 1941. Imovina je propadla.

F. D. Celje

Dragan Novak, Zagreb

Predfilatelistična pisma in žigi Slovenije

Za zbiralce predfilatelističnih žigov na pismih s področja Slovenije velja vse tisto, kar so znani avstrijski raziskovalci pisali o tem obdobju avstrijske pošte. Ne vem, ali je pri poštnem ravnateljstvu v Ljubljani ali v kakšnem ljubljanskem arhivu ohranjenega kaj arhivnega gradiva. Namen tega članka je predočiti zbiralcem v najširših obrisih tisto, kar morajo pri zbiranju tega področja vedeti in na kar morajo paziti. Soudim, da doslej ni še nihče sistematično obdelal predfilatelističnih žigov s področja Slovenije. Bilo pa bi prav, če bi se kdo tega lotil. To ni samo filatelistično razvedrilo. Stara pisma in žigi niso zanimivi samo kot starina; seznanjajo nas z zgodovino pošte, preden je bila moderno organizirana, in z vsemi peripetijami, skozi katere je šla od 1720. l. dalje, ko je prešla kot regalna pravica v državne roke. In slednjič, kakor za nas Hrvate, tako je tudi za Slovence spoznavanje teh peripetij dokaz germanizatorske politike Dunaja v naših krajih, ki se je končala šele z

razpadom monarhije in z narodno osvoboditvijo 1918. leta.

I. Literatura

Za zbiralce tega področja, zlasti za raziskovalce je potrebno, da poznajo naslednja dela: 1. Ing. E. Müller in dr. Stephan Mayer: *Grosses Handbuch der Abstempelungen von Altösterreich und Lombardei-Venezien*, Wien 1925; 2. ing. E. Müller: *Die Poststempel auf der Freimarken-Ausgabe 1867 von Österreich und Ungarn*, Wien 1930; 3. A. Kumpf-Mikuli: *Neue Briefe über alte (I. Die Poststempel, poglavje 14-19)*, Wien 1931; 4. L. Kalmus in A. Kumpf-Mikuli: *Postortenverzeichnis von Österreich und Ungarn*, Wien 1934; 5. ing. E. Müller: *The Pre-stamp Postmarks of Austria*, New York 1950; 6. Bela Téofi: *Ungarische Postabstempelungen (I. Vor der Marke — Briefe und deren Abstempelungen)*, Budapest 1943; 7. N. Rukavina; *Predfilatelistički žigovi u Hrvatskoj*; 8. dr. F. Popelka: *Die vorphilatelistischen Poststempel in*

Steiermark, («Oesterreichische Briefmarken Zeitung», Graz 1951-52).

II. Popis pošt na področju Slovenije od 1615 do 1850

V Avstriji je bila pošta uvedena 1615. leta. Po raznih začetnih peripetijah (krajevna pošta, zakup grofa Paara in prehod v državni regal) je šla 1749. leta skozi razne organizacijske faze. To leto je bila na Dunaju ustanovljena glavna direkcija pošt nih voz (Haupt-Post-Wagen-Direktion), pozneje pa sta sledila glavni pošt ni direktorij (General-Postdirektorium) in dvorna pošt na komisija (Hofpostkommission). Leta 1873 je bila ustanovljena vrhovna dvorna pošt na uprava (Oberste Hofpostamtverwaltung). Od 1809 do 1815 je trajala francoska okupacija. Napoleon je iz Kranjske, Gorice, Istre s Trstom, iz beljaškega okrožja, vzhodnega dela Tirolske, dela Štajerske, Hrvatske od Save na jug in Dalmacije z Dubrovnikom ustvaril Ilirijo ali Ilirske province, v katerih so uvedli francoski pošt ni sistem.

Po Napoleonovem porazu je Avstrija ustvarila 1816. leta iz Kranjske, Koroške, Gorice in Gradiške ter Istre s Trstom kraljevino Ilirijo s sedežem gubernatorja v Ljubljani in Trstu. 1849 se je ta upravna enota spremenila v kronske dežele Kranjsko, Koroško, Istro in Gorico z Gradiško. Po vsej priliki so bile v tem obdobju tudi na področju Slovenije večje spremembe pošt in njihovih stopenj. Bile so: od 1749 do 1783 Poststation in Briefsammlung; od 1783 do 1830 Poststation in Postrelais; 1830 do 1849 Poststation, Postexpedition in selbständige Briefsammlung; od 1849 dalje Postamt, Postexpedition in Postablage.

Kaže, da so pričeli v Avstriji uvažati poštne žige šele po letu 1750. Kot najstarejši žigi so znani: V. Wiesen v okviru iz 1751, Trst iz 1752 itd. Po dr. Popelki so se prvi

žigi na Štajerskem pojavili šele leta 1783 (Graz in Bruck). Dr. Popelka sodi, da so to leto imele žige tudi pošte Judenburg, Mürzzuschlag, Celje in Maribor. Na bivšem Kranjskem ga je vsekakor imela Ljubljana in še nekatera važnejša mesta.

Pred žigi nahajamo na pismih rokopisne označbe predajne pošte, tako n. pr. »von Cilly« ali »von Marburg« in sicer z rdečilom ali pa z rdečim in črnim svinčnikom.

III. Razvrščanje žigov po času in obliki

Na osnovi Müllerjeve razdelitve delijo tudi ostali pisci žige po času v naslednje skupine: I. 1751—1790, II. 1790—1817; v to skupino sodijo tudi žigi tujih okupacij (italijanske v Istri, francoske v Iliriji); III. 1818—1850. V drugem obdobju izginejo žigi v vsej Avstriji (Maribor je uporabljaj žig, ki je znan še iz časa pred 1790). Kumpf-Mikuli sodi, da so žigi izginili iz rabe v vojnih razmerah, ko pošta ni mogla jamčiti, da bodo pisma redno dostavljena.

V »The Prestamp Postmarks of Austria« objavlja ing. Müller čez 600 raznih oblik (vrst) žigov v podobah.

Pri žigih iz Ilirije je treba razločevati žige francoske uprave (VILLACH | ILLYRIE ali KRAINBOURG) od žigov avstrijske uprave (n. pr. NEUSTADTL | IN ILLYRIEN). Važno je vedeti, da so mnogi predfilatelistični žigi uporabljali tudi po letu 1850.

Po letu 1820 je odpošiljalec pisma bolj in bolj plačeval poštino, za kar so bili uvedeni posebni, tako imenovani franko-žigi. Izprva so tak žig udarili poleg krajevnega žiga, pozneje pa so uvedli žige, na katerih je bilo združeno oboje. Poprej ali pa tudi v pomanjkanju franko žiga (ki je bil dokaz za plačano poštino), je potegnil poštar z rdečilom ali z rdečim svinčnikom čez naslovno stran pisma 2 prekrizani črti. Če je pošiljatelj plačal samo polovico poštine, je poštar potegnil samo eno

diagonalno črto. Na pisma, za katera poštnina ni bila plačana ali pa samo do polovice, je poštar zapisal s številom dolžni znesek, ki ga mora plačati naslovljenec, pismonoša pa je moral na hrbtu pisma s številko potrdati, da je zahtevani znesek prejel.

Po 1818 so udarjali poleg krajevnega žiga tudi žig z datumom, in sicer do 1838 večidel samo dan in mesec, pozneje pa tudi leto. Zelo pogosto je napisana na naslovni strani tudi teža pisma, ki je bila odločilna za višino poštnine. Težo so označevali v lotih, na primer »10 L«, ali »10 Lth«.

Uradna pisma so na naslovni strani označevali s »P« (= Porto), in sicer z žigom ali roko. Oblastva so periodično obračunavala dolžno poštnino s poštami.

Na nekaterih pismih so tudi nekakšne čečkarije, podobne nečitljivim parafam ali podpisom z rdečim svinčnikom. Ta znamenja so dajali poštarji na priporočena pisma za dokaz, da so vpisana, medtem ko so odpošiljatelju izdali posebno potrdilo, imenovano »recepis«. Müller razlaga ta znamenja kot »n. b.« (nota bene), dr. Popelka pa sodi, da bi prav tako lahko pomenila kratice »rta« = registrata ali »lra. rta.« (= littera registrata). Na Štajerskem so začeli uporabljati posebne žige za priporočena pisma od 1818 dalje, po 1839 pa so jih splošno imele vse pošte. Priporočeno je bilo označeno z »Recomandiert«, »Recomandirt«, »Recommandirt«, »Recommendirt«, »Recomando« ali skrajšano »Recommand.«, »Recomend«, »Recommnd«, »Recomdt«, »Recoman«, »Recomen«, »Rekoma«, »Recom«, »mm«, italijansko »Raccomandata« ali skrajšano »Raccom«, v francoski Iliriji pa »Chargé«.

Na pismih iz dobe 1752—1768 je žig pošte na hrbtni strani pisma, kar pa je pozneje izginilo, ker je bila hrbtna stran rezervirana samo za žige in označbe pošte, kamor je bilo pismo namenjeno. Najstarejše poštne

žige v Avstriji poznamo iz leta 1758 (Oedenburg) in se glase na primer »17. April«, 23-ten Dez.« itd. Od 1818 označujejo tudi leto (n. pr. »12. Juli 1818«, »Den 22. MÄRZ 1819«). Od 1839 pride namesto posebnega žiga s krajevnim imenom in posebnega žiga z datumom postopoma enotni žig, ki vsebuje kraj in datum, in sicer letga v dveh inačicah: ali samo dan in mesec ali dan, mesec in leto.

Pisma, ki so bila oddana po odhodu pošte, so bila žigosana še s posebnim žigom »Nach Abgang der Post« ali v Istri in Primorju italijansko »Dopo la partenza« v raznih oblikah.

Barva žigov je bila sprva črna, redkeje rdeča. V francoski Iliriji je bilo predpisano, da se pisma z neplačno poštnino žigosajo črno, pisma s plačano poštnino pa rdeče. Tak predpis je ohranila tudi avstrijska Ilirija. Z odločbo od 1. VI. 1817 je bil ta predpis razširjen na vso Avstrijo.

Žigi so zvečine kovinasti, so pa tudi leseni. Besedilo je rezano v latinici in gotici, z majhnimi ali velikimi črkami, večkrat tudi v pisani obliki (n. pr. »P. A. Landstrass«). Nekateri kraji so označeni na razne načine (n. pr. »CILLY« ali »CILLI«), večkrat pa tudi skrajšano. Tudi oblikovno so šli žigi skozi razna obdobja. Najstarejša oblika je četverkotna brez okvira, pozneje se pojavlja krajevno ime v navadnem okviru. Sledijo okrogli in ovalni žigi z navadnim ali ornamentiranim krogom kot okvirom. Tak okvir prihaja bolj in bolj v modo, ornamentika je pogostoma neokusna in preprosta, večkrat pa tudi zelookusna. Ornamentiko vključujejo tudi v sam žig. So tudi žigi z negativno vrezanimi črkami na temni površini. Pozneje imamo žige v polkrogu, polovalne itd. Po 1818 se bolj in bolj uveljavljajo dvokrožni okrogli žigi poleg enokrožnih in že opažamo tendenco uniformiranosti, ki je zmagala po letu 1850.

Posebno skupino žigov sestavljajo desinfekcijski ali kontumacijski žigi. Da bi se preprečilo vnašanje kolere in kuge, so bile na mejah posebne zdravstvene postaje, ki so na razne načine desinficirale pisma iz zamejstva. Ta postopek so označili na pismih s posebnimi žigi v raznih oblikah in z besedilom v nemškem, italijanskem ali latinskem jeziku (n. pr. »Sanitatis sigillum« poleg grba; »K. K. mil. Sanitäts-Cordon Brody; »K. K. Sanitaetsanstalt Bruck a/L netto di fuori di dentro«, »Geräuchert vom Contumaz Amte zu Semlin am 6 8ber 1833« itd).

Izmed mestnih pošt pridejo za Slovenijo v pošte žigi mestne pošte v Grazu, ki je imela 6 poštnih postaj v večjih krajih vzhodne in zahodne Štajerske.

IV. Kako sestavljamo zbirko

Žigov ne smemo izrezati iz pisma, sicer izgube filatelistično vrednost. Poleg žiga samega so zanimive tudi vse druge označbe na naslovni strani in na hrbtu. Razni formati pisem povzročajo malo težav pri nameščanju na albumske liste, a tudi to lahko opravimo na okusen in praktičen način. Zaradi preglednosti je priporočljivo, da pisma sortiramo po imenih pošt, v skupini posameznega imena pa spet kronološko razvrstimo žige po starosti in obliki. Legenda ob vsakem pismu mora vsebovati najvažnejše, res potrebne podatke. Legenda seveda ne sme biti na škodo estetiki albumskega lista.

V. Vsebina pisma

Filatelistično ogledano vsebina pisma ni pomembna. Pa vendar ne bo

škode, če posvečamo pažnjo tudi vsebini, ki je napisana z gosjim peregom po latinsko, nemško, italijansko ali slovensko. Pogostoma vsebuje besedilo zanimive podatke o gospodarskem, socialnem in kulturnem stanju pred več kakor sto leti. Jaz sem na primer imel več trgovskih dopisov med nekim veletrgovcem s cerealijskimi iz Siska in nekaterimi trgovci iz Ljubljane v času od 1825 do 1835. Iz te korespondence je bilo mogoče razbrati marsikaj o tedanjih trgovskih uzancah, o cenah in o vplivu na gibanje cen na tržaški borzi v zvezi z bivanjem vojske v Lombardiji in Benečiji.

*

Vesnilo me bo, če bo pričujoči kratki pregled vzpodbudil slovenske tovariše, da se posvetijo raziskovanju in obdelovanju teh spominov iz dobe svojih prednikov. »Nova filatelija« pa bo gotovo rada objavila tudi najmanjši prispevek iz kroga čitateljev. Žige italijanske in nemške okupacije in drugi svetovni vojni je obdelal P. Anderlič. Ob študiju predfilatelistične dobe bi bilo treba vzporedno obdelati tudi obdobje od 1850 do 1918, to je dobo vztrajnih borb Slovencev zoper nasilno ponemčevanje tudi na področju poštne službe. Da je tudi to obdobje zanimivo, nam dokazujejo razprave inž. E. Müllerja v »Die Postmarke« o »jezikovnih bojih« v trhlem avstrijskem cesarstvu, napisane pa so iz razumljivih vzrokov zelo previdno, da ne bi bil žaljen čut germanizatorjev. Jaz se mi-mogrede ukvarjam z obema področjema in bom rad pomagal, kolikor bo potrebno.

IZKORISTITE 50% POPUST
NA ŽELEZNICI IN OBIŠČITE

I. REPUBLIŠKO RAZSTAVO ZNAMK

V LJUBLJANI OD 4. DO 12. X. 1952

Razvrednotenje vnaprej v USA

(1. nadaljevanje — začetek v št. 3/52)

Biroji (BUREAUS)

Okoli 1920. leta je prešla Državna tiskarna USA od globokega tiska z ravnimi ploščami na Stickneyev rotacijski globoki tisk. Ta produktivni način omogoča hitro, precizno, skoraj avtomatično tiskanje. Papir, vpehljan v Stickneyev stroj, se najprej namoči, potem se s ploščami, zvitimi v valj s sliko znamke natisne, osuši, gumira in zopet osuši. V drugem stroju sledi nato zobčanje in rezanje papirja v pole. Tak je bil začetek 1914. leta. Najprej so začeli tako tiskati tako imenovane znamke v zvitkih (Rollenmarken, COIL-STAMPS) Washington-Franklinove serije. Potem so prešli pri leta 1922 izdanih znamkah prezidentske serije tudi na cele pole.

Rotacijske znamke se lahko ločijo od znamk, izdelanih z ravnimi ploščami, predvsem po tem, da so od začetka bile zobčane 10, od leta 1923 pa z mešanim zobčanjem 11:10,5 (pri prečni obliki pa 10,5:11). Nasprotno so znamke z zobčanjem 11 vedno tiskane z ravno ploščo. Pri rotacijskih znamkah ni na spodnji strani barvnih madežev in slika ima malo drugačne mere od onih, ki so tiskane z ravno ploščo.

Že v letu 1916 so v BUREAU OF ENGRAVING AND PRINTING iz gospodarskih ozirov poskusili napraviti RN na franko in porto znamkah v treh mestih. Ta, z ozirom na vrednote znamk, v količini od 10.000 — 4 milijonov izvršena RN veljajo kot poizkusni biroji (EXPERIMENTAL BUREAUS) in jih lahko imamo za birojske predhodnike (Bureau-Vorläufer). Žal so jih zbiralci »odkrili« šele, ko je večina izginila v koših in zato so ta RN danes iskane redkosti. (NEW ORLEANS, AUGUSTA-MAINE, SPRINGFIELD-COLO.)

Od leta 1923 izdelujejo RN hkrati s tiskanjem znamk na Stickneyev način. Rotacijski stroj dobi dodaten valj za tiskanje. Ko je slika znamke na papirju odtisnjena in papir posušen, se kotali papir po drugem valjcu, ki natisne na sliko znamke RN. Šele tedaj papir gumirajo. Ta način, da so biro RN »rojene« hkrati z znamko, jim daje skoraj službeni značaj. Takisto so izdelane tudi v letu 1928-29 izdane znamke z natisom »Hawaii 1778—1928« in »Molly Pitcher« kakor tudi kontrolni natisi »Kans.« in »Nebr«.

RN sestoji (pri birojih in lokalih) od natisa mesta in države med dvema vodoravnima črtama, ki segajo do konca pole. Od začetka so bili natisi izdelani v 7 raznih tipih črk. Te tipe imenujejo »stare biroje« in jih nekatere vidimo na spodnji sliki.

V letu 1927 so prešli na ožji način pisave v dveh ali treh vrstah, ki jih imenujejo »novi biroji« (glej sliko).

V vojni so razmah med črtami zmanjšali od 13,5 na 10,5 mm (da bi dobili prostor za dodatni kontrolni

natis (pri čemer so nastale nove, tako imenovane »ozke« tipe (NARROW (glej sliko!).

Biroje najdemo na vrednotah od 1/2 do 50 c izdaje 1922/26 kakor tudi na dopolnilnih vrednotah (nikoli pa ne na znamkah z isto sliko, ki niso tiskane na rotacijski način in zato zobčane 11), nadalje na znamkah nove presidentske serije iz leta 1938 (PREXIS) do 50 c, na obrambenih znamkah iz leta 1940 (DEFENSE) in na vojnih znamkah iz 1942 (WAR). Pri pokončnih znamkah leži natis vodoravno, pri prečnih izdaje 1922 do 1926 (od 17 c naprej) od zgoraj navzdol. Po načinu tiskanja je nemogoče, da bi nastala RN od spodaj navzgor. Plošče za tiskanje so delali do leta 1923 ročno, kasneje pa strojno, ob uporabi malo drugačnih črk.

Biroje najdemo na znamkah, tiskanih v polah, kakor tudi na vodoravno nezobčanih, vertikalno pa

pa leže prečno na tir papirja. (Zato so nastale majhne razlike v merah znamk, ki so tiskane v polah, in znamk, tiskanih v zvitku, četudi uporabljajo pri obeh načinih iste klišeeje. Pri tiskanju ovlaženi papir se namreč pri sušenju krči bolj v prečni smeri na tir papirja kakor po dolžini, tako da so znamke v zvitku malo širše kakor znamke v polah. Iz istih razlogov so rotacijske, v polah tiskane znamke nekaj višje od onih, ki so tiskane z ravnimi ploščami.)

Po dve in dve tiskarski plošči ukrivijo v valj, njihove konce (šive) pa spajkajo. Pri tiskanju prevzamejo spajkani šivi barvo nase in jo odtisnejo na papir. Zato nastane v medprostoru dveh v zvitku tiskanih znamk za vsako 17. znamko po ena navpična barvana črta (Lötlinie-LINE). Tiskarske plošče za RN sestojijo pri znamkah v zvitkih iz 12 navpičnih klišejskih vrst. Pri spojitvi plošč v valj se konci ne spajkajo tako, da za vsako dvanajsto znamko v medprostoru med dvema znamkama nastane manj ali bolj jasen presledek (GAP) pri natisnjenih linijah. Za vsako 204. znamko se črta spajkanja spoji s presledkom (glej sliko).

zobčanih znamkah, tiskanih v zvitku po 10 kosov. Tiskanje znamk v zvitku (Rollenmarken) prinaša posebnosti, na katere je treba posebno paziti. Valj za tiskanje sestoji pri tiskanju v polah iz 4 skupin po 100 klišejskih enot, tako da lahko tiskovno polo pozneje razdele v 4 šalterske pole po 100 znamk. Pri znamkah v zvitku (Rollenmarken) sestoji tiskovni valj iz 10 navpičnih in 17 vodoravnih klišejških vrst, klišejji

V katalogih za RN so četvorčki in dvojčki prav iz teh vzrokov posebno ocenjeni. Zato nikoli ne raztrgajmo četvorčkov znamk v polah in dvojčkov znamk v zvitkih!

Biro RN nosijo še naslednje vodoravno nezobčane znamke v zvitkih: izdaja 1922 po 1—6 in 10 c kakor tudi dopolnilna izdaja po 1 1/2, 2 in 4 c., potem pa izdaja 1938 enake vrednosti in 4 1/2 c.

(Dalje)

Znamke za Dan mornarice 1952

Z odločbo Glavne direkcije pošt FLRJ št. 14.453 z dne 19. 8. 1952 so izšle 10. septembra znamke za Dan mornarice 1952. Serija obsega sledeče vrednote:

- din 15.— vijoličastorjava (Split)*
- din 28.— sivorjava (relief: mornarji)*
- din 50.— škrljasta (Sv. Štefan v črnogorskem Primorju).*

Znamke so tiskane v bakrotisku. Podatkov o avtorju znamk in o tiskarni nismo dobili. Tiskane so v polah 6×5 30 znamk. Papir je kredast, tanek, lepilo lahko rumenkasto. Zobčanje grebenasto $12\frac{1}{2}$. Znamke so velike 30×37 mm, slika na njih 25×31 mm. Na vseh znamkah je na spodnjem robu napis »FNR Jugoslavija« v latinici, nad njim desno oznaka vrednosti brez besedice din. Razen tega ima še vsaka znamka označen v cirilici naslednje izdaje »Dan mornarice 1952.« Naklada znamk nam ni znana.

Znamke prodajajo na vseh večjih poštah v državi do porabe, frankaturno veljavo bodo imele do nadaljnega oziroma do odločbe, da preneha njih veljavnost.

To so po daljšem času prve priložnostne znamke, ki jih filatelisti ne bodo prejeli preko svojih organizacij, temveč jih lahko nabavijo poljubno količino na poštah.

»Jugofilatelija« je izdala posebne prvodnevnne ovitke.

Nove vrednote frankovne serije

Do 10. septembra so na filatelističnem okencu ljubljanske glavne pošte prodajali naslednje nove vrednote frankovne serije:

- din 35.— rjava;*
- din 100.— sepija.*

Na prvi znamki vidimo prizor iz zidarstva (prej vrednota za din 3.—), na drugi pa prizor iz industrije (preje 0,50 din). Razen ustrezno izpremenjene oznake vrednosti in izpremenjene barve so znamke enake kakor one iz prve serije gospodarstva.

Nadalje je izšla v ofsetu znamka za din 12 iz prve frankovne serije s prizori iz gospodarstva (II. naklada jo lahko imenujemo):

- din 12.— sivovijoličastorjava.*
- Barva te znamke je svetlejša od one v rezu.

Znamka za I. jugoslovansko filatelistično razstavo

Z odločbo GDP, št. 11454 z dne 19. 8. 1952, je bila odobrena priložnostna znamka za I. jugoslovansko filatelistično razstavo v Beogradu; izšla je dne 14. 9. 1952.

din 15.— rjavovijoličasta.

Znamko je po starinskem lesorezu izdelal v bakrorezu graver Tanasije Krnjajić, tiskal jo je »Zavod za izradu novčanica« v Beogradu. Pola obsega $5 \times 6 = 30$ znamk. Posamezna znamka meri 39×20 mm (slika 24×36). Papir je bel, kredast, lepilo lahko rumenkasto, zobčanje grebenasto $12\frac{1}{2}$. Naklada 80.000 kosov.

Na znamki vidimo Beograd v XVI. stoletju. Naziv države »Federativna narodna republika Jugoslavija« v cirilici je na zgornjem robu znamke, pod njim levo napis »Beograd XVI vek«, desno pa mestni grb. Na spodnjem robu znamke je v latinici napis »I. jugoslavenska filatelistička izložba u Beogradu 1952«, levo nad njim oznaka vrednosti »15 din« v latinici. Pod sliko je na robu znamke v sredini odtisnjeno ime graverja »T. Krnjajić« v latinici.

Znamko so prodajali samo na razstavni pošti v Beogradu (na vstopnico za 20 din), frankaturno veljavo ima po vsej državi do nadaljnega, oziroma do odločbe, da preneha njena veljava.

Novosti iz naše filatelije

Za VI. kongres KPJ bo izšla posebna priložnostna znamka za din 15.— Osnutek bo izdelan po znani freski slikarja Slavka Pengova »Pohod v socializem«. S tem popravljamo notico v številki 8/52.

*

Znamka za zagrebški velesejem letos ni izšla.

*

Letos bodo izšle v ofsetu iz II. frankovne serije »gospodarstvo« še naslednje vrednote: 1, 2 in 5 din. Prihodnje leto bodo v istem tisku verjetno izšle še preostale vrednote (10, 20, 25, 35, 50, 75 in 100 din). Znamka za din 75, ki bo zaključila sedanjo II. serijo »gospodarstvo«, izide v bakrorezu novembra. Ni znano, če bo izšla v bakrorezu tudi znamka za 8 din, ki je do sedaj na razpolago le v ofsetnem tisku. V bodoče bodo pri nas tiskali frankovne znamke samo v knjigotisku in ofsetu, ker je ta način tiskanja veliko cenejši in hitrejši, kakor izdelava znamk v rezu.

NAŠI POSEBNI ŽIGI

- 107 (6) Trbovlje, 24. 8. 1952
Zlet »Svobode«
Barva črna, 28 mm, bj.
Odločba GPD bo objavljena kasneje.
- 108 (7) Celje, 30. 8. 1952
II. filatelistična razstava — 500-letnica mesta Celja
Barva črna, 30 mm, bj.
Odločba GDP št. 6398 z dne 2. julija 1952
- 109 (8) Rezervirano za žig »100 let 110 (9) pomorske šole« in »Dan mornarice«
- 111 (10) Novo mesto, 13. 9. 1952
Proslava 10-letnice brigad:

1942—1952

Tomšičeva, Šercerjeva, Cankarjeva, Gubčeva
Barva črna, 35 mm, bj.
Odločba GDP bo izdana kasneje.

- 112 (11) Toplice pri Novem mestu, dne 14. 9. 1952
Žig enak zgornjemu, le da sta mesto in datum izpremenjena.
- 113 (12) Beograd, 14.—21. 9. 1952
I. Jugoslavenska filatelistična izložba
Barva črna, 30 mm, bj.
Odločba GDP št. 11875 od 2. 9. 1952
Strojni in ročni žig!

Naše nove celine

1. Za teden pošte od 11. do 18. maja 1952 je izšel ovitek z vtisnjeno rdečo znamko za din 3.— s propagandnim natiskom. Uporabili so letak za teden pošte. Naklada ni znana.

2. Za ljudski zbor v Dolenjskih Toplicah 13. in 14. septembra ob 10-letnici slovenskih brigad so izdali ovitek za din 3.— z vtisnjenim propagandnim geslom: *Pridite 13. in 14. septembra na vseljidski zbor v Dolenjske Toplice*. Natisk je v treh barvah: rdeči, modri in sivi. Celotna naklada 60.000; koliko je posameznih barv, ni znano. Pretiskali sta Tomšičeva tiskarna in tiskarna Narodne banke.

Prvodnevni ovitki za naše znamke

- Št. 15. »Rojstni dan maršala Tita«, osnutek: Božidar Jakac, izdal SFJ;
- št. 16. »XV. olimpijske igre«, Beograd, izdala »Jugofilatelija«;
- št. 17. »Dan mornarice 1952« — 10. 9. 1952, izdala »Jugofilatelija«;
- št. 18. »I. jugoslovanska filatelistična razstava«, 14.—21. 9. 1952, Beograd, izdal SFJ.

II. filatelistična razstava v Celju

V okviru Gospodarske razstave v Celju so 30. 8. 1952 odprli tudi II. filatelistično razstavo v Celju. Marljiva celjska podružnica je razstavila v prostorni sobi 42 vitrin znamk. Prikaz vseh podružnic FZS s potrebnimi podatki, prijetne slike, izdelane prav umetniško iz znamk (delo tov. Kuneja) ter poseben del razstave, kjer je bila prikazana literatura, je dal razstavi prav prijetno obeležje. Vsi obiskovalci so tudi občudovali leseno figuro poštarja z Vranskega, staro okrog 100 let, ki jo je za razstavo dala na razpolago pošta v Celju.

V vitrinah je bila razstavljena zbirka stare Jugoslavije, DFJ, Cone B, FLRJ, VUJNA, okupacijska Srbija, NDH, Levant, Slovaška, Nova Avstrija (vse nerabljeni in v glavnem generalno), razen tega pa še tematske zbirke, kakor: šport na znamkah, 100 let znamke, Dan znamke, UPU, 100 let železnice, razne jubilejne izdaje, Rdeči križ, švicarske Confoederatio Helvetica, Pro juventute, znameniti možje, letalske znamke, zimska pomoč, cvetice na znamkah, dečje znamke, pa celine, lepa zbirka falzifikatov ter specialna zbirka slovenskih znamk za 15 in 20 kr. Posebej je bilo na ogled nekaj posebnosti verigarjev.

V glavnem so bile zbirke prav lepo opremljene in primerne tudi za večje razstave, zlasti Jugoslavija, Slovaška, Levant, specialna zbirka 15 in 20 kr ter falzifikati. Tudi tematske zbirke so bile lepo podane.

Razstava sama je prav lepo uspela. Pridatelji so se potrudili in poskrbeli za propagando s tem, da so oskrbeli poseben žig, izdali štiri vrste prav okusnih razglednic, organizirali s posebnimi listki ocenjevanje razstavljenih zbirk s strani obiskovalcev, za nagrajene zbirke pa so predvideli skromne nagrade.

K tako lepemu uspehu ene naših najboljših podružnic lahko samo čestitamo, posebno, ker si je z lastnimi sredstvi nabavila vitrine ter s tem dokazala, da se z malo dobre volje lahko ustvari mnogo ter s tem koristi sebi in drugim.

G. D.

**Za obiskovalce ljubljanske
razstave bodo na razpolago
serije FLRJ in VUJA
po izredno nižanih cenah !**

6. seja eksekutive FZS (8. 7. 1952)

Delegati s sektorskih konferenc dajo poročila. Distribucija znamk bo odslej v lokalu FZS. Za naročila inozemskih katalogov naj se interesi obrnejo na naslov: Državna založba Slovenije, inozemski oddelek, Trg revolucije, Ljubljana.

7. seja eksekutive FZS (17. 7. 1952)

Razstavniki bodo poročila o delu, ki uspešno napreduje. Izvleček poročila sektorskih konferenc bo objavljen v glasilu. Uredniške posle revije prevzame začasno tov. ing. Gruden. Tiskarnam je treba ponovno pisati za oferte tiska glasila. Stojala za vitrine so v delu.

V. redna seja upravnega odbora FZS (11. 9. 1952)

Referendum glede povišanja cene glasila in prispevka razstavnega dinarja je uspel. Spominke plakete za ljubljansko razstavo bo izdelal umetnik Stoviček. FZS protestira pri Inspektoratu PTT VUJNA-STP zaradi tega, ker članstvo kljub obljubi ne bo prejelo znamk »Olimpijada«. Ker FZS ne razpolaga s potrebno gotovino za nakup novih izdaj v polah, niti tega ne more storiti pri vseh izdajah, je takozvana študijska zbirka postala nemo-goča. Zaradi tega bo v zbirki ostalo le po 20 serij znamk edicij FLRJ ter 12 serij VUJNA, ostalo pa bo na razpolago članstvu za zamenjavo z inozemstvom in za kompletiranje zbirk. Pribitek na nabavno ceno gre v korist razstave v Ljubljani. Občnega zbora SFJ v Beogradu (14. 9. 1952) se udeležijo člani tega odbora, za katere plača stroške SFJ. Na stroške FZS ne more iti nihče, ker ni na razpolago gotovine. V svrhu štednje je FZS odpovedala službo administratorju s 1. 10. 1952. Uradne ure za članstvo so izključno od 10—12 vsak dan, razen nedelje.

VI. redna seja upravnega odbora FZS ter razstavnega odbora FZS (18. 9. 1952)

Za razstavo v Ljubljani je odoben 50% popust na železnici. Izdan bo priložnostni žig. Plakat je gotov, distribucija je organizirana. Odobreno je besedilo za vabila in za diplome. Delegati z občnega zbora SFJ podajo poročila. Za dan 12. 10. 1952 naj bo sklican plenum, vendar na stroške podružnic. Zaradi neizpolnjevanja sklepa občnega zbora (obvezna naročnina na glasilu) je FZS doslej imela pri reviji okrog 115.000 din izgube. Organizacijo mladine bo z nastopajočim šolskim letom prevzel tov. Anderlič.

FILATELIJA, ZAGREB:

Štev. 5: Mato Šerić: Šezdesetogodišnjica Maršala Tita — Ing. Vladimir Fleck: Vojna pošta prigodnom okupacije Bosne i Hercegovine g. 1878/79 — Ing. Mirko Verner: Jedno neosvijetljeno područje naše filatelije — Eva Horetić: Etnografski motivi na markama Evrope — Jerko V. Colić: Osvrt na članak »Ispitivanje maraka« — Nove marke: Naše marke — Prigodni žigovi — Marke evropskih zemalja — Marke prekomorskih zemalja — Vijesti: Iz Filatelističkog saveza Hrvatske — Iz Saveza filatelista Jugoslavije — Društvene vijesti — Bibliografija: Filatelistički časopisi i rubrike — Primljeni časopisi — Inozemna stručna štampa — Filatelističke izložbe u inozemstvu — Zamjena maraka.

FILATELISTA, BEOGRAD:

Štev. 4: Četvrta godišnja skupština Saveza filatelista Jugoslavije — S. Ostojić: O srbskim markama za novine (nastavak) — Upostavljanje poštanske službe u Crnoj gori i prvo izdavanje njenih maraka (nastavak) — Inž. B. Mazalović: Celine Slovenije iz vremena nemačke okupacije 1943/45 godine — D. Novak: Kroz našu filateliju — Dr. St. Mecger: Filatelistički horizonti — Inž. Ž. M. Djordjević: Jedno popodne u Kopru — M. Bogdanović: Spisak izdanja za 75-godišnjicu svetskog poštanskog saveza — S. Manželej: Kritika 8. i 9. sveske »Priručnika maraka jugoslovenskih zemalja« (nastavak) — I. Foskio: Šta mi je ispričala poštanska marka — Pravilnik I. jugoslovenske izložbe u Beogradu — Naše marke — Naši prigodni žigovi — Nove marke — M. Beronja: Filatelistička razmena s inostranstvom — Vesti iz Saveza filatelista Srbije — Vesti iz Saveza filatelista Bosne i Hercegovine — Vesti iz Saveza Filatelista Makedonije.

Štev. 5.: Inž. Ž. M. Djordjević: Tito — M. Bogdanović: Maršal Tito na poštanskim vrednosnicama — S. Ostojić: O srbskim markama za novine (nastavak) — Upostavljanje poštanske službe u Crnoj gori i prvo izdavanje njenih maraka (kraj) — Inž. A. Petrović: Celine Slobodne teritorije Trsta pod vojnom upravom JNA — Inž. E. Petrović: Propaganda ili špekulacija — S. Manželej: Kritika 8. in 9. sveske »Priručnika maraka jugoslovenskih zemalja« (nastavak) — I. Harašlić: Sakupljanje maraka po motivima iz naših izdanja — V. Jokić: Ferari i njegova

zbirka — Kroz filatelistički svet — Naše marke — Prigodni žigovi — Vesti iz Saveza.

Štev. 6: Inž. Ž. M. Djordjević: Učešće Saveza filatelista Jugoslavije u proslavi 60-godišnjice rođenja Maršala Tita — Inž. Ž. M. Djordjević: I. Jugoslovenska filatelistička izložba — Kongres međunarodnog filatelističkog saveza — S. Ostojić: O srpskim markama za novine (nastavak) — Inž. M. Verner: Specijalna obrada serije »Motivi iz privrede FNRJ« — B. Novaković: Žigovi radilišnih pošta na autoputu »Bratstvo i jedinstvo« u 1948. i 1949. godini — B. Vidović: Naši umetnici-grafičari: Tanasije Krnjajić — J. Pili: Koje će nam novosti pružiti Kopar (STT) — L. Fišer: Kuda i dokle? — S. Manželej: Kritika 8. i 9. sveske »Priručnika maraka jugoslovenskih zemalja« (nastavak) — D. Stefanović: naši ljudi u filateliji — Naše izložbe — Kroz filatelistički svet — Naše marke — Naše celine — Prigodni žigovi — Nove marke — Vesti iz Saveza.

Štev. 7: Govor maršala Tita na mitingu u Nišu povodom proslave 7. jula — Inž. M. Verner: Tipične greške novinskih maraka Srbije iz 1867/68 — S. Ostojić: Kako da uredimo našu zbirku za izložbu? — Al. J. Petrović: Olimpijske igre — D. Novak: Borba protiv falsifikata, spekulativnih izdanja i privatnih tvorevina — Dr. Sl. Ensminger: Turizam i filatelija — R. Štebe: Sunce, vazduh, toplota i — poštanska marka — B. Vidović: Naši umetnici-grafičari: Božidar Kocmut — Spomen knjižica zemske filatelističke izložbe — S. Manželej: Kritika 8. in 9. sveske »Priručnika maraka jugoslovenskih zemalja« (kraj) — Kroz filatelistički svet — Naše marke — Prigodni žigovi — Nove marke — Naredba o načinu filatelističke razmene poštanskih maraka sa inostranstvom — Pregled cena maraka FNRJ po katalozima — Vesti iz Saveza.

Štev. 8: Poziv na skupštinu Saveza filatelista Jugoslavije — Inž. Ž. M. Djordjević: Naš neposredni zadatak — I. Jugoslovenska filatelistička izložba — M. Lj. Mičić: XIII, svetski poštanski kongres u Brislu — D. Novak: Marka iz Spitala iz 1839. godine — prva marka na svijetu? — D. Tubinović: O izradi naših redovnih franko maraka — Postanak prvog poštanskog žiga sa datumom — Prve poštanske marke — Još nekoliko reči o izdanjima za 75 godišnjicu svetskog poštanskog saveza — S. Ostojić: Ovogodišnji Mihelovi katalozi za Evropu i prekomorske zemlje — Vesti iz Saveza — M. Ivanović: O katalogu »Jugofilatelija« za 1952 — Za našu izložbu — Kroz filatelistički svet — Naše marke — Naše celine — Nove marke.

Priporočamo članstvu, posebno na mladincem, da zbiraju žigosane znamke Jugoslavije, ki naj njih lepijo v ALBUM JUGOSLAVIJE. Kljub odlični izvedbi stane samo 200 din.